

**LISTA TEMATÓW NA USTNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU
Z JĘZYKA POLSKIEGO
NA ROK SZKOLNY 2011/2012
W PZ NR 2 SOMSiT W OŚWIĘCIMIU.**

I LITERATURA:

1. Aluzja literacka. Odnosząc się do wybranych utworów literackich, określ sposób i funkcję zawartych w nich różnorodnych odwołań do innych tekstów literackich.
2. Odwołując się do wybranych utworów literackich, przedstaw funkcjonowanie motywu mistrz- uczeń
3. Literackie obrazy życia wielkiego miasta. Omów ich różnorodność na wybranych przykładach dzieł literatury polskiej i (lub) obcej.
4. Literatura emigracyjna po 1945 roku. Przedstaw, w jaki sposób pobyt na emigracji wpłynął na twórczość wybranych przez Ciebie pisarzy.
5. Marzenia i ideały bohaterów literackich w konfrontacji z rzeczywistością. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych utworów XIX i XX wieku.
6. Różne wizje świata i człowieka w literaturze staropolskiej. Przedstaw je odwołując się do wybranych utworów.
7. Małżeńskie dramaty w wybranych utworach literackich. Rozważ problem na wybranych przykładach.
8. Ludzkość wobec problemu tolerancji. Omów temat, wykorzystując znane ci utwory literackie z dowolnych epok.
9. Różnorodne sposoby ukazania mieszczaństwa na przełomie XIX i XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach z literatury polskiej i światowej.
10. Rola tytułu i motto w utworze literackim. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów.
11. Twórczość Jana Kochanowskiego w tradycji literackiej późniejszych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
12. Wieś polska w literaturze XX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
13. Kreacje bohaterów żydowskich w utworach pisarzy polskich różnych epok. Omów na kilku wybranych przykładach.
14. Bohater wierny swym ideałom. Omów na przykładzie wybranych utworów literackich.
15. Różne ujęcia motywu rodziny w wybranych utworach XIX wieku.
16. Motywy religijne w liryce polskiej. Omów na wybranych przykładach.
17. „Być” i „mieć” to nazwy postaw. Porównaj je na wybranych przykładach literackich, określając konsekwencje ich przyjęcia dla człowieka.
18. Różne oblicza sarmatyzmu w literaturze polskiej. Rozważ problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
19. Relacje pomiędzy ojcem a synem. Scharakteryzuj je na wybranych przykładach literackich.
20. Funkcja motywu domu w literaturze. Przedstaw i porównaj na trzech przykładach z różnych epok.
21. Pozytywiści wobec przeszłości narodowej. Omów problem na wybranych przykładach literackich.
22. Pieniądz jako czynnik sprawczy działań człowieka. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.

23. „Memento mori” w średniowieczu i w baroku. Porównaj funkcjonowanie motywu, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
24. Motyw polskiego emigranta w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
25. Portrety literackich marzycieli. Przedstaw je na wybranych przykładach.
26. Motyw tańca w literaturze. Omów jego funkcjonowanie, odwołując się do wybranych przykładów.
27. Motyw nieśmiertelności poety i poezji w literaturze.. Omów na przykładach wybranych utworów od starożytności do romantyzmu.
28. Portret ojca w literaturze.. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
29. Walka człowieka ze złem. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
30. Bunt i pokora jako przykłady zachowań człowieka wobec Boga. Przedstaw postawy i ich konsekwencje na przykładzie wybranych utworów literackich.
31. Przemiana wewnętrzna jako czynnik charakteryzujący bohatera literackiego. Omów problem na wybranych przykładach.
32. Mit o Prometeuszu i jego literackie przetworzenia. Omów na wybranych przykładach.
33. Etos miłości romantycznej w literaturze epoki i późniejszych dziełach literackich. Omów na wybranych przykładach.
34. Historia jako czynnik determinujący ludzko los. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
35. Różne sposoby wykorzystania motywu powstań narodowych. Przedstaw na wybranych przykładach literackich.
36. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
37. Odwaga i tchórzostwo. Odwołując się do literatury, scharakteryzuj skrajne postawy bohaterów.. Przedstaw konsekwencje przyjęcia prezentowanych postaw.
38. Różne sposoby kreowania opisów przyrody w utworach literackich. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
39. Mit arkadyjski i jego funkcjonowanie w literaturze polskiej. Omów w oparciu o wybrane utwory.
40. Trudne doświadczenie utraty ziemi rodzinnej. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
41. Wzór człowieka i jego życia zawarty w literaturze renesansu. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów.
42. Odwołując się do wybranych utworów z różnych epok, omów funkcjonowanie motywu nieśmiertelności poety i poezji w literaturze polskiej.
43. Różne koncepcje dramatu na przestrzeni dziejów. Przedstaw je , odwołując się do wybranych utworów doby antyku, romantyzmu i współczesności.
44. Polacy w krzywym zwierciadle rodzimej literatury satyrycznej. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane utwory.
45. Kreacja bohatera romantycznego. Omów zagadnienia na wybranych przykładach z literatury romantyzmu.
46. Rozważ problem powinności rządzących wobec narodu na podstawie twórczości autorów różnych epok.
47. Fascynacja obrzędami ludowymi w literaturze polskiej. Omów to zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów z epoki romantyzmu.
48. Mity i legendy jako tworzywo literatury fantasty. Omów zagadnienie, odwołując się do literatury współczesnej.
49. Tematyka historyczna jako tworzywo literatury polskiej. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane utwory z jednej epoki.

50. Uprzedmiotowanie człowieka jako problem w literaturze. Omów i zinterpretuj zjawisko na wybranych utworach współczesnych.
51. Człowiek- marionetka w rękach losu. Odwołując się do wybranych tekstów literackich, przedstaw problem.
52. Człowiek walczący ze złem- ukaż problem, charakteryzując wybrane postacie literackie z utworów podejmujących tematykę II wojny światowej.
53. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł literatury dawnej i / lub współczesnej.
54. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.
55. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania postaci literackich i ich funkcję.
56. Poeta- *syn tysiącleci czy dziecię wieku?* Przedstaw różne rozstrzygnięcia tego dylematu w poezji XIX i XX wieku.
57. Na wybranych przykładach literackich z różnych epok wyjaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.
58. Etos inteligenta i jego demaskacja. Przedstaw problem na wybranych przykładach literackich.
59. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucana w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Omów na wybranych przykładach.
60. Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
61. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający osobowość bohatera literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
62. Wieś polska w literaturze. Omów sposób funkcjonowania motywu w różnych epokach literackich.
63. Role i zadania artysty. Przedstaw je na przykładzie utworów dwóch sąsiednich epok.
64. Różne oblicza nietolerancji. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
65. Obowiązek, powinność wobec...Przedstaw bohaterów literackich, którzy życie podporządkowali różnie pojmowanym obowiązkom.
66. Literackie obrazy motywu winy i kary. Omów zagadnienie, odwołując się do utworów z różnych epok.
67. Motyw nieśmiertelności poety i poezji w literaturze. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich od starożytności do romantyzmu.
68. Różne ujęcia motywu domu rodzinnego w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do utworów prozatorskich dwóch wybranych epok literackich.
69. Etos rycerski i jego pobrzmiwanie w wybranych utworach literackich. Zaprezentuj sposoby ukazania tego motywu w tekstach należących do trzech różnych epok literackich.
70. Dramat jako rodzaj literacki na przestrzeni epok. Zaprezentuj ewolucję tego gatunku, odwołując się do przykładów z antyku, romantyzmu i współczesności.
71. Zaprezentuj bohaterów tragicznych trzech wybranych epok literackich. Ustosunkuj się do przyczyny ich tragizmu.
72. Kreacja Boga w literaturze. Omów zagadnienie, wykorzystując wizerunki Boga ukazane w utworach trzech epok.
73. Topos pielgrzymy w polskiej literaturze romantycznej. Omów różne ujęcia tego motywu w utworach dwóch poetów.
74. Biblia jako źródło inspiracji artystycznych. Omów funkcje motywów biblijnych w utworach różnych epok literackich.

75. Omów motywy antyczne i ich funkcje w twórczości Zbigniewa Herberta.
76. Literackie małżeństwa w prozie i dramacie. Zaprezentuj i oceń różne sposoby kreacji par małżeńskich w wybranych utworach.
77. Literatura faktu. Zanalizuj i zinterpretuj zjawisko kulturowe XX wieku na wybranych przykładach.
78. Dekalog bohaterów Gustawa Herlinga- Grudzińskiego. Omów temat na wybranych przykładach.
79. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła literackiego. Omów problem na wybranych przykładach.
80. Wpływ domu i rodziny na kształtowanie postawy moralnej bohaterów literackich. Omów problem w oparciu o przykłady utworów z różnych epok.
81. Dwór ziemiański w literaturze polskiej różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
82. Literackie portrety matek. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
83. Dramat polskiego emigranta w literaturze romantycznej i współczesnej. Omów problem na wybranych przykładach.
84. Bohaterowie literaccy różnych epok w poszukiwaniu szczęścia. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.
85. Bóg w liryce Jana Kochanowskiego, Mikołaja Sępa Szarzyńskiego i Franciszka Karpińskiego. Porównaj sposoby mówienia o Bogu, odwołując się do wybranych utworów.
86. Rozrachunek z wadami narodowymi. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
87. Rzeczywistość państwa totalitarnego a prawa i potrzeby człowieka. Omawiając temat, odwołaj się do przykładów z literatury polskiej i obcej.
88. Motywy franciszkańskie w poezji polskiej. Omów sposoby ich przedstawiania i funkcję w wybranych utworach Leopolda Staffa, Jana Kasprowicza i Jana Twardowskiego.
89. Historia jako czynnik determinujący ludzki los. Omów problem odwołując się do wybranych powieści XIX i XX wieku.
90. Ewolucja postaw patriotycznych ukazanych w literaturze polskiej XIX wieku. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
91. Sposoby kreowania portretu dziecka w literaturze. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach.
92. Relacje pomiędzy Polakami a Żydami. Przedstaw problem w oparciu o wybrane przykłady literackie.
93. Wizerunki kobiet w utworach dwóch sąsiadujących ze sobą epok. Przedstaw sposoby ich kreowania w wybranych utworach.
94. Służebność literatury wobec problemów społecznych i narodowych. Omów problem na podstawie wybranych dzieł jednej epoki.
95. Powieść – parabola. Przedstaw propozycje interpretacji trzech wybranych przykładów tego gatunku.
96. Fredro, Zapolska, Mrozek – zaprezentuj ewolucję polskiej sztuki komediopisarskiej XIX i XX wieku.
97. Wizja przyszłości w literaturze fantastycznej. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
98. Twórcy literatury polskiej o tragedii Żydów w naszym kraju. Omów temat analizując wybrane utwory.

II ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI:

1. Różne sposoby pojmowania patriotyzmu utrwalone w kulturze polskiej. Omów temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich i dzieł malarskich lub filmowych.
2. *Mater dolorosa* w literaturze i sztuce różnych epok. Omów żywotność toposu na wybranych przykładach.
3. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach (malarstwie, filmie). Dokonaj analizy porównawczej poszczególnych przykładów.
4. Mity greckie jako źródło inspiracji artystów różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
5. Obrzędy ludowe jako źródło różnorodnej inspiracji artystycznej. Omów na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
6. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów jego funkcje, odwołując się do przykładów.
7. Fascynacja górami w sztuce. Omów zjawisko na wybranych przykładach z literatury, filmu i malarstwa.
8. Styl barokowy w literaturze, rzeźbie i malarstwie. Scharakteryzuj go na wybranych przykładach.
9. Orient jako inspiracja twórców romantyzmu. Omów różne sposoby funkcjonowania tego motywu, odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich.
10. Ekspresjonizm jako środek wyrazu w sztuce. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
11. Funkcjonowanie wybranego mitu w różnych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
12. Ideał kobiecej urody w sztuce baroku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
13. Literackie i filmowe wizje Litwy- Ojczyzny. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł.
14. Cechy realistycznego postrzegania świata. Określ je, odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich z II poł. XIX wieku.
15. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje polskiej literatury. Omów problem na wybranej adaptacji.
16. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
17. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie (np. H. Sienkiewicz i J. Matejko). Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
18. Dialog z tradycją romantyczną w literaturze XX wieku i filmie. Omów na wybranych przykładach.
19. Motyw powstania styczniowego w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
20. Impresjonizm w poezji i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
21. Omów i porównaj związki kultury antycznej z kulturą renesansu.
22. Sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze i sztuce polskiej XIX wieku.
23. Sceny batalistyczne w literaturze, malarstwie i filmie. Przedstaw i porównaj sposoby prezentacji.
24. Rycerz w kulturze europejskiej. Przedstaw sposoby funkcjonowania tego motywu w wybranych tekstach kultury.
25. Dawne i współczesne wzorce rodziny. Omów zagadnienie na podstawie literatury, filmu i serialu telewizyjnego.
26. Współczesne odczytania dramatów Wiliama Szekspira. Omów temat odwołując się do adaptacji (filmowych, telewizyjnych, teatralnych) wybranych dramatów.

27. Wizja końca świata w różnych tekstach kultury. Przedstaw sposoby wykorzystania tego motywu w wybranych przez siebie różnych dziełach sztuki.
28. Portrety kobiet. Przedstaw sposoby funkcjonowania tego motywu w wybranych dziełach literackich i malarskich.
29. Funkcje mitologicznych i biblijnych odwołań w literaturze i malarstwie. Omów problem, odwołując się do wybranych dzieł sztuki.
30. Alegoria jako środek artystycznego wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
31. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie młodopolskim. Omów jego funkcje, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
32. Obrazy powstania listopadowego w literaturze i malarstwie. Porównaj je, odwołując się do wybranych przykładów.
33. Hagiografia pędzlem i piórem malowana. Zaprezentuj wizerunki świętych w literaturze i malarstwie, uwzględniając specyfikę form artystycznego wyrazu.
34. Pejzaż romantyczny w literaturze i malarstwie. Porównaj sposoby jego przedstawiania, odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich.
35. Rola artysty i sztuki na przestrzeni dziejów. Zilustruj temat, analizując wybrane dzieła literackie i malarskie.
36. Reportaż jako gatunek na pograniczu piśmiennictwa dokumentarnego i literatury. Scharakteryzuj na przykładzie wybranych utworów.

III JĘZYK:

1. Mechanizmy powstawania i utrwalania się błędów językowych. Omów w oparciu o własne obserwacje i literaturę fachową.
2. Wpływ języków obcych na bogacenie się słownictwa języka polskiego. Omów zagadnienie, odwołując się do różnych przykładów z historii języka polskiego.
3. Nazwy miejscowe Twojego regionu źródłem wiedzy o kulturze materialnej i duchowej naszych przodków. Omów zjawisko, opierając się na własnych obserwacjach i literaturze fachowej.
4. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
5. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach tekstów reklamowych.
6. Stylizacja biblijna i jej funkcje w wybranych utworach różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
7. Odwołując się do zebranego materiału, scharakteryzuj język wybranej subkultury młodzieżowej.
8. Istota i funkcje stylizacji językowej. Omów problem, odwołując się do wybranej powieści historycznej H. Sienkiewicza.
9. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich. Przedstaw na wybranych przykładach.
10. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcję skrzydlatych słów w tekstach mówionych i pisanych.
11. Język angielski we współczesnej polszczyźnie. Przedstaw problem zapożyczeń i oceń ich zasadność.
12. Językowe środki wyrażania emocji. Scharakteryzuj je na wybranych przykładach literackich lub zgromadzonym przez siebie materiale.

13. Komizm słowa i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
14. Stylizacja w literaturze. Przedstaw sposoby stylizowania, analizując wybrane utwory pozytywistyczne i młodopolskie.
15. Cechy języka wybranej subkultury. Przedstaw zagadnienie w oparciu o zebrany przez siebie materiał językowy.
16. Scharakteryzuj młodzieżowy język w sieci i oceń jego poprawność na przykładzie list dyskusyjnych.
17. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
18. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
19. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i jej funkcje na przykładzie literatury współczesnej.
20. Język prasy. W oparciu o konkretne przykłady omów różne odmiany stylów publicystycznych.
21. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.
22. O sztuce przemawiania. Omów zagadnienie na przykładach tekstów literackich renesansu, baroku i oświecenia.
23. Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
24. Omów pochodzenie nazw miejscowych Twojego regionu.
25. Wskaż i omów cechy stylu i języka wybranego poety lub prozaika.
26. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach prasowych tekstów reklamowych.
27. Językowe środki perswazji w reklamie radiowej i telewizyjnej. Zaprezentuj ich zróżnicowanie na wybranych przykładach.
28. Dokonaj analizy wybranych tekstów o charakterze propagandowym i przedstaw najważniejsze cechy ich języka.
29. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
30. Język dziennikarzy sportowych. Scharakteryzuj na podstawie zgromadzonego materiału językowego.